

שְׁלֵהֶבֶת בַּגְּבוּל

תל-אביב-יפו
Tel-Aviv-Yaffo
P.P. - שולס
67'ש

תקציר: תקופת פלחפת עולם השני, על גבול פולין ורוסיה, באזור ביאלה-ואקה, מסתתרים ביערות קבוצות של פרוטסטנטים, יהודים ופולנים, הנלחמים בפאשיזם בכל כוחם. יום אחד הם מפאשיזם יהודי זקן ותשוש.

במסערי הבימה

מאת עוזי קפלון

תקציר: בסמטה החשוכה מפגיע אחימלך הפריון את מונבז, תוחב ידו לכיסו בשמחת נצחון ומגלה כי הכיס ריק - המפתח נעלם! מונבז עצמו לא מכין פיצד...

52 ה'עוזר' החדש..

גם הם לא יכלו שלא לשים לב לתכונה המיוחדת שקדמה את פניהם. חבריהם לפתה דברו ביניהם בהתרגשות, וגם המלמד הרפינס נראה טרוד ולחוצץ באפן יוצא מן הרגיל, והכל בגלל שלשת האורחים שבאו הבקר בשערי בית המדרש...

הם היו אב ובנו, ועמם עוד אדם לא מוכר. האב שוחח עם המלמד בתקף רב, תוך שהוא מרים את קולו. אליצפן הבין ראשון על מה המהומה. "אני מכיר את הילד הזה; בן למשפחת ברונים הנהו. עד היום לא קרא ולא שנה ועכשו בא ודורש להתקבל בכתתנו! לא פלא שרבנו לא שש לקבלו!"

"איני מבין על מה הופוה!", התפלא מישאל, "הרי למדנו שבכתת תלמידים מתרים ללמד עשרים וחמשה ילדים, לא יותר! - אם נוסף ילד, חבבים להוסיף עוזר למלמד! ובכן, כפתנו מונה בדיוק עשרים וחמשה ילדים ואין לנו עוזר-מלמד, משמע: אי אפשר לקבל את הילד הזה!"

הם הציצו מן הצד בנער החדש, הוא לא נראה כמי שנפשו חשקה בתורה. רק עמד והביט במבט מתנשא על הסובבים, ונראה בטוח בכוחו של אביו להכריע בופוה עם המלמד. מעגל מרחק של מאזינים בהשאי הקיף את המלמד ואת יריבו.

"... ואני חוזר ואומר לך, צעק עכשו האיש אל המלמד, "כי קבל תקבלנו ויהי מה! ואם תאמר, עוזר למלמד מאין יבוא? הנה תשובתי: האיש הזה שאתי - הוא הצביע על האדם הזר שהביא עמו - הוא יהיה לך עוזר-מלמד! מהיום, הוא יסביר לתלמידים את דבריך, גם יעניק להם מחמתו שלנו... מה תענה על זאת, הרפינס?"

רב הרפינס נראה אמלל. ההנחתה בכפיה הזאת מצד גס הרוח הלז, לא היתה לרוחו כלל. אך, האם ימצא עז בנפשו לומר: "לא!"?

"הרגע, מונבז", חבקו הילדים את הנסיך המבהל, שעדין רעד בכל גופו מאימת הבריונים. "הלכו לדרכס, הרשעים", אמר גדעון, והוסיף בעידוד: "ואף משאלתם הרעה לא עלתה בידם!"

"כן, אחי", לחש מונבז. "הם לא הצליחו להניח ידם על המפתח, אך גם מעמנו אבד.. מה נעשה עכשו?"

"עכשו? נמצא אותו!", קרא אליצפן בהתלהבות, "כי רק מאת השם היתה זאת, להעלים מאתנו את המפתח לזמן קצר, למען לא יפול בידם. עתה, הזכר נא היכן היה עמד המפתח בפעם האחרונה..."

"על הגג!", קפץ מונבז בשמחה. "נכוחים דבריה, אליצפן, כי על כן בטח נפל ממכנסי, כששכבנו שם על שפת הגג, לצפות בבריונים! התרוממתי אז לרגע להטיב את תנוחתי ואז פנראה נשמט ונפל..."

"הרמת את הראש?", חקר מישאל, "ובכן, אז הבחין בד אחימלך! כך ידע לעקב אחרינו בלכתנו בסמטה..." וגדעון הביט בו בהערקה. "נראים דבריה, מישאל. אך הלוא ראה ראינו כי שומר פתאים השם ורגלי חסידיו ישמר. הבה נלכה", אמר וארבעת החברים הטובים החישו פעמיהם בחזרה אל הבית ההוא בתקוה מחדשת, טפסו עליו בזהירות ומי המתין להם שם בשלוח על הגג הקר? המפתח הוקר. מונבז הרים אותו ולחש בהתרגשות: "אכן, שומר השם את אוהביו!"

למחרת בבקר אחרו ארבעת הנערים לבית המדרש. עיפים עד מאוד היו, לאחר לילה ללא שנה וגדוש הרפתקאות. אבל

חב"ד
כל הלב לכל אחד

צעירי אגודת חב"ד

ממתק לשיבת

זמני השבת

ירושלים תל-אביב חיפה באר-שבע
4:20 4:05 4:16 4:02
5:21 5:17 5:19 5:18 אאת השבת

נהנים עם איצי

שושי: אני כל-כך שמחה שאת משתתפת אתנו בהכנת התכנית ל"ט כסלו...

שרית: האמת היא שרק השנה שמעתי פעם ראשונה על התאריך המיוחד הזה, שנקרא "ראש השנה לחסידות". בבית הספר הקודם שבו למדתי, לא ספרו לנו על רבי שניאור-זלמן מייסד חסידות חב"ד, ועל המאבק הרוחני המיוחד שלו, שבו נצח ביום הזה.

שושי: מעגנו, בתחלת השנה, היית נראית מתבלשת, אולי חוששת, ואפילו קצת... 'חמוצה'. לא היה נראה שיש לך חשק להיות חלק מן הכתה ולחיות עם כלן בשלום... ועכשו, אני רואה שמשהו בד השתנה לגמרי!

שרית: אני לא חושבת שהשתנית, רק דברים טובים שהיו מסתרים אצלי, עכשו מתגלים. יש הרבה דברים בבית הספר שאתן כבר רגילות לשמע כל הזמן, אבל בשבילי, הם חדשים ומעניינים... ספורים חסידיים, רעיונות עמקים על עבודת-השם מתוך שמחה ומתוך אהבת-ישראל. כל ההוי החסידי החם, גרם לי לרצות להתקרב ולהיות חלק מכלן.

שושי: התקיים בד הפסוק המיוחד שאותו שרים ב"ט בכסלו: "פדה בשלום נפשי...". הנפש שלנו לפעמים שבויה בכל מיני קשיים. החסידות, מצליחה לפדות את הנפש, בשלום. כלומר, לא על-ידי מאבק, אלא בדרך שמחה ומאירה.

ר' יעקבאל, ברוך השם, הקבוצה החליטה להשאיר אותך אתנו. אנחנו נדאג לך לזון ושתיה.

אכל דע לך שאצלנו, אף אחד אינו נמצא בקבוצה, בלי להביא תועלת.

הקבוצה החליטה להטיל עליך שני תפקידים חשובים. האחד: לעזר בבשול הפזון. השני...

רק לפעמים נצטרך לנע מפקום לפקום, אני מקווה שבמהרה תתאושש ותוכל לצעד אתנו...

חלפו שבועות וגם חדשים

לגנבה
מזמור
לדוד...

התפקיד השני שלך הוא... להתפלל לשלום חברי הקבוצה.

זה לא יאמן, איך כל חברינו חזרו בשלום מהפצצה הפצפון של אתמול. היית בטוח שתהייה לנו אבדות בדות.

הסתנפה הפלחקה!!!
הגרפנים בורחים! הידד!!!

אתה צודק. כל החברים כדברים על כך שפאז הצטרף אלינו היהודי הקשיש, לא נפגע מאתנו אפילו אחד!

חברים, הנה הגיע היום שחלפנו עליו, עלינו לצאת מן היער לחיים חדשים...

כל אחד יבחר לו את דרכו, נצטרך להפרד.

בנית משפחת גאולה

שרי: היום למדנו בפתח שיעור חסידיות עמק, לכבוד ראש השנה לחסידיות. למדנו שיהודי יכול להגיע לדרגות גבוהות מאוד של קרבה להשם, אהבת השם ויראת השם! הלאו שאוכל פעם להראיש את זה.

צביקה: בתגוב שילפתיד לבוא: "והסרת את לב האבן מבשרכם". במקום לב של אבן יהיה לבלנו לב שפאר באור אלקי. הלב שלנו יוכל להביל רגשות קדושים ורוחניים בצורה שילפית.

שרי: ובינתים, אתה חושב שהלפיד על הדרגות האלו, גם כקדם אותנו?

צביקה: בן! זה בדיוק מה שאומר האדמו"ר הזקן, בעל ה'תניא'. ביזם, על ידי לפיד חסידיות עם השלל שבפוח אנחנו חסידים לפחות את 'פוח האבן', ונדך כבינים את עצמנו לקבל את האור הפיחד של הגאולה.

הרבי מדבר לילדי ישראל

"גם בדור של סיום הגלות וביאת משיח צדקנו, לא רק מבגרים אלא גם ילדים קטנים לקמדו את הענינים העמקים ביותר שבתורה, ועל ידי זה הם הביאו את הגאולה האמתית והשלמה".

(משיחת הרבי לחיילי צבאות השם, ל"ג בעומר תשי"ז)

מתנערים ממושבים, כדי לפנות לבתייהם ולהכין את עצמם לקראת יום חדש בעולמו של הקדוש-ברוך-הוא. פתאום הבחינו כי מקומו של בעל-הבית נפקד. תחלה חשבו כי הלך לישון. אולם כעבר רגע שמעו קולות מוזרים מתוך הבית. מתוך דאגה לשלומו, החלו לצעד בין החדרים בעקבות הקולות. הם הגיעו עד גרם המדרגות שהובילם אל חדרו הפרטי שבעלת הבית.

מחזה מדהים נגלה לעיניהם. בעל-הבית היה שרוע מלאו קומתו על שלחן העץ המפואר כשראשו נשא אל התמונה התלויה על הקיר. בעינים זולגות דמעות ובקול נחר זעק מעמק לבו: "אנא, רבי, עזר לי! רוצה אני לשוב בתשובה שלמה. מבטיח אני לך כי אשוב להיות יהודי כשר ומקפיד על קלה כחמורה! אנא, רבי, עזר לי! עזר לי!"

החסידים עמדו כמסמרים למקומותיהם. הם לא האמינו כי זהו האיש. שעה ארכה נמשך המחזה בעוד הם, החסידים, עוקבים אחר תהפוכותיה הסוערות של נפש יהודית בהתעוררותה. ואכן, מאותו יום שנה הגביר את אורחות חייו וחזר להיות יהודי וחסיד.

את הספור הזה גולל פעם בעת התועדות "ט בכסלו, רבי יוסף-יצחק שניאורסון (הרי"ץ) מליובאוויטש. כשסיים את הספור, חזר על מלותיו של רבי שניאור-זלמן, בעל הגאולה, שאמר על היום הזה כי "בו תגדל ויתקדש שמייה רבא ויתעוררו אלפי לבבות ישראל בתשובה..."

מחכימים ונהנים

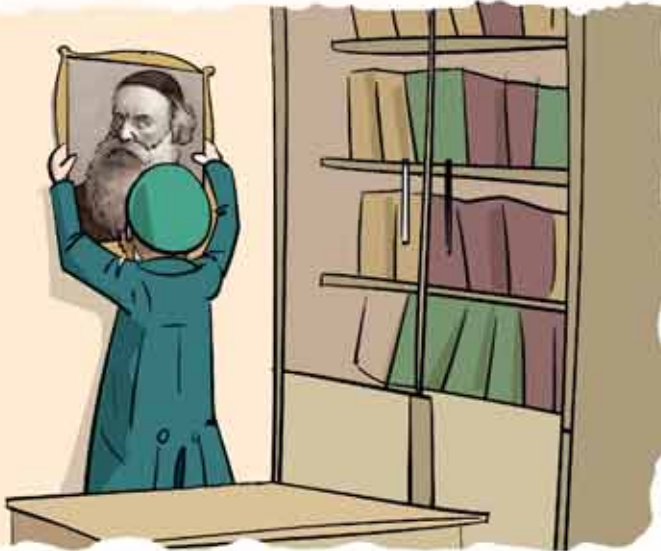
תחת הספסל

רבי שניאור-זלמן מלאדי, בעל ה'תניא', ערך פעם בקור אצל אחד מהרבנים ה'מתנגדים'. הם שוחחו בדברי תורה ועל שיטת החסידות, ובתוך כך שאלו הרב:

"מצוי אצלי תחת הספסל ספר בשם 'נעם אלימלך', שמחברו הוא אחד מתלמידי המגיד ממזריטש. אולי יוכל לתאר לי את דמותו של מחבר זה?"

השיבו בעל ה'תניא':

"אתאר בפני כבודו את מהות המחבר: אלו היה כבודו מניח לא רק את הספר אלא גם את המחבר עצמו תחת הספסל, גם אז היה שותק ולא אומר דבר..."

בגדיו הנכריים, בנסיון להדמות ככל האפשר לאורחיו החסידים.

ישבו אפוא החסידים והתועדו. שרו נגוני דבקות ושמחה, השמיעו דברי תורה וחסידות, חזרו מאמרותיו של הרבי בעל הגאולה, ושוב שרו וכך הלאה. שעות מספר נמשכה ההתועדות, כשבין אמירה לחברתה ובין נגון למשנהו לוגמים החסידים כוסיות 'לחיים' ומכבדים גם את בעל-הבית בלגימה מקרבת.

ככל שנקפו השעות, הבחינו החסידים כי המעטה החיצוני של האיש מתקלף אט-אט מעליו, וכי מתוכו מבצבצת נפשו היהודית, הפמה למעט רוחניות אלקית.

אולם בנקף השעות שקעו החסידים בעולמם שלהם והפסיקו לעקב אחר בעל-הבית, מעשיו ותגובותיו. הם עצמו את עיניהם והפליגו בשירה נרגשת, שנשאה אותם אל עולמות אחרים.

קרנים ראשונות של השחר המפציע חדרו בעד החלון אל הטרקלין. החסידים החלו

הוא לא חש בסתירה שבין סגנון חייו לבין תמונתו של הרבי. אדרבה, בכך חש כי עדין הוא שומר קשר מסים עם מורשתו. ואולי בארח בלתי-מודע ראה בכך מעין פתח מלוט לימים יבואו...

יום אחד, בעודו יושב במשרדו, נחו עיניו על התמונה שעל הקיר. עיניו של הרבי הביטו בו, אך כאלו היה שקוף, לא נעצרו בו אלא המשיכו הלאה במבטן הצופה למרחוק.

בלא-משים עלעל בלוח-השנה שנח על שלחנו. פתאום זו משהו בלב. הוא גלה, כי למחרת בערב יחול "ט בכסלו. בבת-אחת צפו ועלו בראשו זכרונות ילדות. "ט כסלו, "ט כסלו", מלמל, "חג הגאולה..."

שעה קלה היה נתון בהרהורי. מרגע לרגע חש נעגועים עינים יותר להתועדות של פעם. בהיותו איש-עסקים המחליט מה, החליט מיד - לכנס בביתו 'התועדות' של "ט בכסלו. הוא הפיר כמה מבני החסידים באזור מגוריו ובתוך זמן קצר דאג להעביר אליהם את ההזמנה.

למחרת בערב הסבו בטרקלין ביתו המפואר כמנין חסידים. מטבע הדברים זו לא הייתה התועדות שגרתית. החסידים הנרגשים מן העבדה כי בעל-הבית העשיר, שסר מן הדרך, עודנו זוכר את גרסת ינקותו ואף מבקש להתחמם מעט לאורה, התועדו כביכול בינם לבין עצמם, אך את דבריהם פונו בעקר לאזניו. הוא החליף לקראת ההתועדות את

קוראים בענין

"אנא, רבי, עזר לי..."

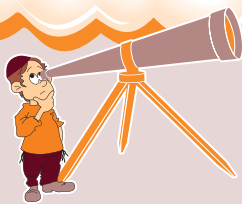
באחד הפרקים המוריקים של פטרבורג, בירת רוסיה של אותם ימים, התנוססה וילה מפארת, שבעליה היה עשיר גדול ובעל נכסים. פחות ידוע היה כי איש זה הוא יהודי, ולא סתם יהודי אלא בן למשפחה חסידית.

ההדרדרות הרוחנית שלו החלה לאחר שהצליחה האירה לו פנים. יותר ויותר מצא עצמו טרוד בעניני עסקיו ופחות בעניני התורה והמצוות. גם הסביבה החברתית שבה שהה לרגל עסקיו, עשתה את שלה. תחלה השתנתה הפעתו החיצונית. אחר-כך מצא עצמו מותר פה ושם על תפלה ועל קיום מצוה כלשהי, לרגל ענינים 'בוערים'. לבסוף השיל מעליו לחלוטין את על התורה והמצוות וכל סימו-הפך יהודי.

בעלית ביתו שכן חדרו האישי, שממנו נהל את עסקיו. מבעד לחלון גדול היה משקיף בהנאה ברחוב. משם נראו לו האנשים קטנים ממדתם, דבר שהוסיף עוד יותר לתחושת הגאווה והספוק העצמי.

אולם מעל ראשו התנוסס ציור גדול ומרהיב של דיוקנו של רבי שניאור-זלמן מלאדי, אדמו"ר הזקן. זה היה ציור מדהים ביפיו, שהזמן על-ידו לפני שנים אצל אחד מטובי הציירים. שכן, למרות הנתוק מעניני התורה והמצוות, חש לא-אחת משיכה פנימית אל המורשת החסידית שממנה צמח.

דמות מהפרשה

פפוס הירדני

היתה זו שעת לילה מאחרת. חשך שרר מעל נהר הירדן. אני טילתי לי בלילה, מביט במים הזורמים וחושב מחשבות נעימות. פתאום, הגיעו למקום מחנות רבים. משפחתו וצאנו של יעקב אבינו.

"צריכים עזרה?", התחלתי לשאול. איך הם יעברו את הנהר? אין שום גשר!

אך יעקב הסתדר בעצמו מצין. הוא הפך את עצמו לגשר: הוא נעמד באמצע הנחל הזורם, והעביר בידיו הכל מצד לצד! גמלים, חמורים, צאן, וכמובן את בני המשפחה כולל שנים-עשר השבטים... הבחנתי מיד בכך שכל העבודה הקשה הזאת, היא בשביל יעקב, פעלה רוחנית קדושה וחשובה.

הלילה כמעט הסתיים. כלם עומדים בצדו הבטוח של הנהר. והנה, יעקב חוזר!

מה קרה? כלם כבר בצד השני! מתברר שהוא שכח כמה כלים קטנים בצד השני של הנהר...

הוא חוצה את הירדן, פונה אל מעבר לשיחים, והנה מתנשא מולו אדם ענק, ומתחיל להאבק עמו. מנסה להכריע אותו ולהפילו ארצה. האמת? זה לא היה בכלל איש. זה היה מלאך משמים! מלאכו של עשו הרשע, אחיו של יעקב. המלאך נסה להפיל את יעקב.

יעקב נצח אותו בסוף, אבל אני כבר למדתי מיעקב, שכאשר נמצאים בעצומה של עבודה רוחנית לא מזניחים שום דבר מאחור! אפלו אם אלו דברים מעטים ואפלו אם מסתכנים לשם כך...

מגלים עולם

כמה פעמים קרה לכם שהסתכלתם על גזע עץ או קיר הבית, ולפתע פתאום החלה לנוע עליו זקית, מבלי שהבחנתם קדם בנוכחותה?... הזקיות למיניהן נמנות על משפחת הלטאות. ישנן לא פחות מ-135 מיני זקיות, בעלות גדלים וצבעים שונים. גם תכונותיהן ומבנה גופן שונים זה מזה.

הזקיות מצויות בכל רחבי העולם, אבל באי מדגסקר קיימים כמעט כל סוגי הזקיות, ביניהן מינים צבעוניים ומרשימים במיוחד.

הססגוניות מבין כלם היא הזקית הנמרית. צבעה הבסיסי ירק עם פסים ונקודות בצבעי כחל וירק, וזוג פעפעים אדמים הנראים כשני פנסים. זקית זו יכולה לשנות את צבעה במהירות ולהפך אדמה או כתמה מכתמת בכתמים לבנים, חומים או כתמים.

